

Sygn. akt XV Ca 1822/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w P. Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Joanna Andrzejak-Kruk

Sędziowie: SSO Krzysztof Godlewski (spr.)

SSO Jarosław Grobelny

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Janicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 czerwca 2018 r. w P.

sprawy z powództwa B. Z. (1)

przeciwko (...) (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w P.

z dnia 8 sierpnia 2017 r.

sygn. akt IX C 1551/16

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu Poznań-Grunwald i Jeżyce w P. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Krzysztof Godlewski Joanna Andrzejak-Kruk Jarosław Grobelny

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 maja 2016 r. powódka B. Z. (1), reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika – adwokata, wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) (...) z siedzibą w W. kwoty 3.850 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty, wraz z kosztami postępowania sądowego, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że powódka w oparciu o umowę ubezpieczenia zawartą z pozwaną, a potwierdzoną polisą nr (...), wniosła o odszkodowanie w związku z uszkodzeniem i koniecznością naprawy kotła grzewczego wraz z instalacją. Decyzją pozwanej przyznano powódcie część żądanej kwoty, zakwestionowana została faktura dotycząca kosztów robocizny. Powódka przedłożyła pozwanej żądany kosztorys powykonawczy – w ocenie ubezpieczyciela dokument ten oparty był na analogiach i indywidualnych wycenach, a nadto zakres prac wskazywał na przeprowadzenie prac niezwiązanych z usuwaniem skutków wybuchu. Pomimo złożenia odwołań pozwana nie zmieniła swojego stanowiska.

W **odpowiedzi na pozew** z dnia 28 lipca 2016 r. pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika – radcę prawnego, wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana przyznała, że zawarła z powódką umowę ubezpieczenia, a także, że wypłaciła tytułem odszkodowania za wybuch kotła grzewczego łączną kwotę 7.057,92 zł. Następnie wskazano, że zgodnie z postanowieniami OWU odpowiedzialność pozwanej ogranicza się do rzeczywistej wysokości poniesionej przez ubezpieczonego szkody. W ocenie pozwanej w przedmiotowej sprawie za niezbędne koszty uznać należy takie, które zostały poniesione w wyniku przywrócenia budynku należącego do powódki do stanu jego technicznej używalności istniejącej przed wyrządzeniem szkody, przy zastosowaniu technologicznej metody odpowiadającej rodzajowi uszkodzeń. Z ustaleń poczynionych w toku likwidacji wynika, że wskutek zdarzenia z dnia 16 czerwca 2015 r. doszło do eksplozji kotła gazowego, uszkodzenia naczynia wyrównawczego, kotła oraz sterownika pompy. Strona pozwana podkreśliła, że zakres szkód będących bezpośrednim następstwem wypadku ubezpieczeniowego obejmuje wyłącznie wskazane wyżej uszkodzenia. W dalszej kolejności do kosztów wykraczających poza rzeczywisty rozmiar szkody zaliczono zamontowanie nowej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, podłączenie nowego kotła gazowego jak również wymianę elementów, w szczególności zaworów instalacyjnych, zaworu czwódrożnego i izolacji rur, filtrów, manometru, termometru i rozdzielacza pieca. Zwrócono także uwagę na okoliczność, że w kosztorysie powykonawczym uwzględniono cenę kotła (...) stal wodny S.=6m⁽²⁾ w wysokości 5.789,69 zł, podczas gdy z faktury Vat nr (...) wynika, że powódka zakupiła kocioł (...) (...) za cenę 3.310 zł i kwota ta jej została zwrócona w postępowaniu likwidacyjnym.

Wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2017 r. Sąd Rejonowy (...) w P. oddalił powództwo, a kosztami postępowania obciążył powódkę.

Podstawą tego rozstrzygnięcia był następujący, ustalony przez Sąd Rejonowy, **stan faktyczny**:

B. Z. (2) zawarła z pozwaną (...) T. S.. umowę ubezpieczenia (...), potwierdzoną polisą nr (...) wystawioną w dniu 17 kwietnia 2015 r. Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmował okres od 18 kwietnia 2015 r. do 17 kwietnia 2016 r. Przedmiotem ubezpieczenia było m.in. zabezpieczenie od zdarzeń losowych domu przy ul. (...) w P.. Sumą ubezpieczenia obejmowała kwotę 300.000 zł.

Strony umowy ustaliły, iż będą obowiązywać je ogólne warunki ubezpieczenia (...) (OWU).

Zgodnie z § 83 ust. 1 OWU wysokość odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub utracone mienie ruchome (...) ustala na podstawie szacunkowej kalkulacji według średnich cen rynkowych jego nabycia lub naprawy tj. według ceny zakupu na tym samym terenie tego samego lub podobnego rodzaju, typu lub mocy oraz o tych samych parametrach ruchomości domowych lub według kosztów naprawy odpowiednio do zakresu rzeczywistych uszkodzeń, na podstawie udokumentowanych kosztów zakupu, naprawy lub kosztorysu naprawy według średnich cen zakładów usługowych.

W ust. 2 wskazano, że wysokość odszkodowania ustalona według kosztorysu naprawy nie może przekroczyć odpowiednio odtworzeniowej lub rzeczywistej wartości przedmiotu.

Zgodnie z ust. 3 w przypadku, gdy ubezpieczający przedstawi (...) rachunki, faktury za nabycie lub naprawę mienia ruchomego, (...) ma prawo do ich weryfikacji na podstawie publikacji cenowych i innych cenników zawierających ceny nabycia lub naprawy mienia ruchomego.

W myśl ust. 4 w przypadku nieprzedstawienia przez ubezpieczającego dokumentów określonych w ust. 3 odszkodowanie wypłacane jest na podstawie szacunkowej kalkulacji opracowanej przez (...) zgodnie z ust. 1.

W dniu 16 czerwca 2015 r. w budynku przy ul. (...) w P. doszło do wybuchu kotła grzewczego na paliwo stałe wskutek czego uszkodzona została instalacja sanitarna w kotłowni budynku.

W dniu 17 czerwca 2015 r. na zlecenie powódki S. S. dokonał oględzin kotłowni sporządzając opinię, w której wskazał, że w wyniku eksplozji kotła na paliwo zniszczony został kocioł (...) i instalacja (...) i (...). oraz komin odprowadzający spaliny. W treści opinii wskazano, że w ocenie sporządzającego opinię instalacja (...) jak i (...). oraz podłączenie kotła były wykonane prawidłowo.

Powódka dokonała zgłoszenia szkody pozwanej, szkodzi nadano nr (...). W ramach oględzin miejsca szkody pracownik pozwanej sporządził protokół szkody, w którym stwierdzono uszkodzenie naczynia wyrównawczego i kotła oraz sterownika pompy.

W dniu 20 czerwca 2015 r. na zlecenie pozwanej sporządzony został kosztorys robót, w ramach którego koszt niezbędnych prac oszacowano na 6.247,07 zł.

Na zlecenie powódki S. S. przeprowadził remont kotłowni wystawiając przy tym w dniu 26 czerwca 2015 r. fakturę nr (...) na kwotę 3.850 zł obejmującą koszty robocizny należnej za wykonane prace, w tym za demontaż starej instalacji (...), demontaż starej instalacji (...), płukanie instalacji (...) i (...), sprawdzenie szczelności pozostałej instalacji (...) i (...), naprawę kominą odprowadzania spalin, ułożenie nowej instalacji (...), ułożenie nowej instalacji (...), transport pieca (...) oraz instalację i uruchomienie pieca.

Decyzją z dnia 14 lipca 2015 r. pozwana przyznała powódce kwotę 6.247,07 zł za szkodę powstałą w dniu 16 czerwca 2015 r. z tytułu ubezpieczenia (...), w oparciu o oszacowania poniesionej straty.

W związku z przedłożeniem faktury VAT nr (...) i rachunków za zakup materiałów decyzją z dnia 28 sierpnia 2015 r. pozwana przyznała powódce dopłatę do odszkodowania w wysokości 810,85 zł. Zaznaczono przy tym, że faktura nr (...) pozostaje bez weryfikacji z uwagi na brak szczegółowej specyfikacji.

Powódka złożyła odwołanie z dnia 14 września 2015 r. wnosząc o wypłatę kwoty objętej fakturą nr (...).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 30 września 2015 r. pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując, że konieczne jest przesłanie rozpiski poszczególnych pozycji z faktury.

Po przedłożeniu przez powódkę kosztorysu powykonawczego pozwana pismem z dnia 7 marca 2016 r. podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując, że przedstawiony kosztorys oparty jest głównie o analogie i indywidualne wyceny, nie wskazano w nim natomiast podstawowych parametrów cenotwórczych.

Powódka złożyła odwołanie z dnia 30 marca 2016 r. wnosząc o wypłatę tytułem odszkodowania kwoty 3.850 zł ujętej w fakturze nr (...), ze względu na fakt, iż wskazane w fakturze prace były niezbędne, umożliwiające korzystanie z elementów w sposób do tego przeznaczony.

Pismem z dnia 5 kwietnia 2016 r. pozwana podtrzymała swoje stanowisko.

Poprzez naprawę instalacji sanitarnej powódka doprowadziła istniejącą pierwotnie instalację (...) i (...). do stanu sprzed wystąpienia awarii. Brak jest specyfikacji i materiałów dowodowych, jak wyglądała instalacja pierwotnie przed wystąpieniem awarii. Po odtworzeniu instalacja sanitarna (...) i (...). jest właściwie wykonana, pomimo braku uregulowanej odpowiednio dokumentacji montażu i eksploatacji.

Wypłacone dotąd odszkodowanie odpowiada przeciętnym cenom stosowanych w robotach budowlanych elektrycznych i sanitarnych w budownictwie.

Dla ustalenia stanu początkowego instalacji potrzebna byłaby dokumentacja w postaci projektu instalacji wewnętrznej budynku wraz ze źródłem zasilania i protokołu odbioru wykonanej instalacji, natomiast dla ustalenia prac po eksplozji potrzebna byłaby specyfikacja robót wykonanych przez instalatora, zestawienie ilości zużytych materiałów, specyfikacja wykorzystanych materiałów, protokoły rozruchowe i odbiorowe instalacji.

Nie można połączyć kosztorysu i faktur przedstawionych przez powódkę ubezpieczycielowi. Różnica opiewa na kwotę 3.850 zł i dotyczy poniższych pozycji:

1. demontaż starej instalacji (...) na kwotę 200 zł,
2. demontaż starej instalacji (...) na kwotę 200 zł,
3. płukanie instalacji (...) i (...) na kwotę 250 zł,
4. sprawdzanie szczelności pozostałej instalacji (...) i (...) na kwotę 250 zł,
5. naprawa komina odprowadzania spalin na kwotę 300 zł,
6. ułożenie nowej instalacji (...) na kwotę 500 zł,
7. ułożenie nowej instalacji (...) na kwotę 300 zł,
8. transport pieca (...) na kwotę 200 zł,
9. instalacja i ułożenie pieca (...) na kwotę 1.500 zł,

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów zebranych w aktach niniejszej sprawy, w tym aktach szkody, a także przy uwzględnieniu zeznań powódki i świadka S. S., a także opinii biegłego sądowego A. B..

Sąd I instancji uznał za wiarygodne zebrane w sprawie dokumenty urzędowe albowiem ich moc dowodowa nie została przez żadną ze stron zakwestionowana w trybie art. 252 i 253 k.p.c., a Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Odnosząc się do pozostałych zgromadzonych w sprawie dokumentów sąd miał na względzie, iż stanowią one dokumenty prywatne tj. stanowiące zgodnie z treścią art. 245 kpc dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach.

Przytaczane przez strony okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia uznać trzeba w części za bezsporne. Znajdowały one też potwierdzenie w przedstawianych kopiach i odpisach dokumentów, które nie były kwestionowane. Bezsporne pozostawało bowiem, iż dom powódki był ubezpieczony u pozwanej, a nadto, że w dniu 16 czerwca 2015 r. doszło do zdarzenia ubezpieczeniowego. Sporna pomiędzy stronami pozostawała kwestia, czy pozwana winna w ramach odszkodowania pokryć koszty wskazane w fakturze nr (...).

W ocenie Sądu Rejonowego zeznania powódki i świadka S. S. zasługiwały na przymiot wiarygodności w zakresie w jakim cechowały się spójnością z pozostałym zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, w tym opiniami biegłego sądowego. Ze względu na brak stosownej dokumentacji w aktach sprawy nie było możliwe zweryfikowanie twierdzeń powódki i świadka co do powstałych uszkodzeń, stanu instalacji przed wybuchem i zakresu przeprowadzonych prac naprawczych. Jednocześnie sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o przesłuchanie powódki i świadka, jako że osoby te zostały już przesłuchane, a w sprawie przez cały czas przedmiotem sporu były koszty robocizny.

Kluczowe dla rozstrzygnięcia były ustalenia biegłego sądowego z zakresu budownictwa A. B., przedstawione w opinii z dnia 24 lutego 2017 r. oraz w ramach ustnej opinii uzupełniającej z dnia 13 czerwca 2017 r. Biegły w oparciu o przeprowadzone oględziny domu powódki i dokumentacje zebraną w aktach sprawy ustalił, że pozwana w sposób prawidłowy ustaliła wysokość należnego powódce świadczenia. Biegły zaznaczył przy tym, że brak jest specyfikacji i materiałów dowodowych, z których wynikałoby jak wyglądała instalacja pierwotnie przed wystąpieniem awarii. W ramach ustnej opinii uzupełniającej biegły podtrzymał swoje stanowisko wskazując, że dla ustalenia stanu początkowego instalacji potrzebna byłaby dokumentacja w postaci projektu instalacji wewnętrznej budynku wraz ze źródłem zasilania i protokołu odbioru wykonanej instalacji, natomiast dla ustalenia prac po eksplozji potrzebna byłaby specyfikacja robót wykonanych przez instalatora, zestawienie ilości zużytych materiałów, specyfikacja wykorzystanych materiałów, protokoły rozruchowe i odbiorowe instalacji.

Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw, aby kwestionować opinie biegłego, które oceniono jako fachowe, sporządzone rzetelnie przy wykorzystaniu specjalistycznej wiedzy jaką posiada i w wyczerpujący sposób odniósł się zadawanych pytań. Opinie te były wiarygodne i w pełni przydatne dla ustalenia istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności.

Sąd I instancji oddalił przy tym wniosek o uzupełniające przesłuchanie powódki i świadka oraz przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego, gdyż dowody te nie zastąpiłyby niezbędnej dokumentacji, której to nie przedłożyła strona powodowa, a która to mogłaby być podstawą dla uznania, że powódce należy wyższe odszkodowanie. Biegły jednoznacznie określił dokumenty niezbędne dla określenia rozmiarów i kosztów prac odtworzeniowych, które powinny znajdować się w posiadaniu powódki. Jednocześnie pełnomocnik powódki oświadczył, iż nie wnosi o sporządzenie opinii uzupełniającej (k. 172). To na wniosek pozwanej domagającej się sporządzenia opinii uzupełniającej zobowiązano pełnomocnika powódki do przedłożenia dokumentów wskazanych przez biegłego (k. 172). Powyższe zobowiązanie nie zostało wykonane. Strona powodowa przedstawiła jedynie dwie kserokopie fotografii obrazujących stan instalacji po wypadku, a przed naprawą (k. 180, 181), nie przedstawiła natomiast dokumentów pozwalających na ustalenie specyfikacji wykonanych prac i użytych materiałów. Jednocześnie strona powodowa zmieniła swoje stanowisko domagając się sporządzenia opinii uzupełniającej.

Podstawą rozstrzygnięcia były także następujące **rozważania prawne**:

B. Z. (1) wniosła o zasądzenie od (...) (...) z siedzibą w W. kwoty 3.850 zł tytułem dopłaty do dotychczas przyznanej kwoty odszkodowania.

Strona powodowa swoje roszczenie wywodziła z zawartej z pozwaną umowy ubezpieczenia mienia, uregulowanej m.in. w art. 805 i następne kc, przy czym pozwana nie kwestionowała, aby do zawarcia takiej umowy doszło.

Zgodnie z art. 805. § 1 kc przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

W § 2 przewidziano, że świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie, przy ubezpieczeniu majątkowym, określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Nie ulega wątpliwości, że skoro powódka dochodziła roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia, to ona powinna wykazać jego zasadność. Zatem w myśl zasady wyrażonej w treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia zasadności i wysokości roszczenia spoczywał na powódce, która w ocenie Sądu nie sprostała temu obowiązkowi.

Bezspornym pozostawało, iż w dniu 16 czerwca 2015 r. w domu powódki doszło do wybuchu kotła grzewczego i w tamtej chwili dom ten był objęty ochroną ubezpieczeniową świadczoną przez pozwaną w oparciu o umowę ubezpieczenia (...), która przewidywała, że świadczenie należy jest ubezpieczonemu w przypadku m.in. eksplozji.

Pozwana wypłaciła na rzecz powódki łącznie kwotę 7.057,92 zł w oparciu o rachunki i faktury za zakupione materiały i przy uwzględnieniu kosztorysu sporządzonego na zlecenie pozwanej. Odmówiono pokrycia kwot ujętych w fakturze nr (...), mającej obejmować koszty prac.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył głównie kwestii ustalenia, jaki był zakres prac koniecznych dla przywrócenia stanu poprzedniego budynku powódki. Wobec opinii biegłego A. B. sąd uznał, iż przedstawiona przez stronę powodową dokumentacja była niewystarczająca dla ustalenia w jakim stanie znajdowała się instalacja w kotłowni budynku przed dniem 16 czerwca 2015 r., jaki dokładnie był zakres powstałych uszkodzeń, a także jakie konkretnie prace przeprowadził S. S. na zlecenie powódki. Sama faktura nr (...) była dokumentem ogólnikowym, a przy tym nie korespondującym z treścią kosztorysu powykonawczego przedłożonego przez powódkę. Strona powodowa wbrew ciążącemu na niej ciężarowi wykazania zasadności roszczenia, a także pomimo zobowiązania jej przez sąd do przedstawienia szczegółowej dokumentacji dotyczącej budynku powódki i wykonanej naprawy, ograniczyła się do przekazania niewyraźnych kserokopii fotografii obrazujących stan instalacji po wybuchu, a przed naprawą.

Jednocześnie pełnomocnik powódki nie naprowadzał, aby jego mandantka nie posiadała dokumentów wskazanych przez biegłego. W trakcie składania opinii uzupełniającej biegły jednoznacznie zanegował możliwość ustalenia rozmiarów i kosztów prac odtworzeniowych na podstawie dokumentacji zdjęciowej. W szczególności biegły stwierdził, że na podstawie zdjęć może ustalić jedynie zniszczenie kotła i uszkodzenie instalacji wodnej – nie można określić rzeczywistego zakresu koniecznej wymiany instalacji wodnej.

Mając na uwadze powyższe sąd stwierdził, że powódka nie udowodniła, jakoby przysługiwało jej roszczenie odszkodowawcze w zakresie wyższym, aniżeli wypłacone. W tej sytuacji w pkt 1 wyroku sąd oddalił powództwo w całości.

Orzeczenie o kosztach zapadło w oparciu o art. 98 § 1 i 3 kpc i § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, poprzez obciążenie całymi kosztami procesu powódki jako strony przegrywającej spór. Powódka winna zwrócić pozwanej wszystkie koszty postępowania tj. kwotę 1.217 zł, na którą składało się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 1.200 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. W konsekwencji Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanej koszty procesu w wyżej wskazanej kwocie. (pkt 2 wyroku).

Sąd Rejonowy miał również na uwadze, iż pozostały do rozliczenia koszty procesu tymczasowo wyłożone ze środków publicznych z tytułu wynagrodzenia biegłego A. B. w wysokości 578,23 zł (ponad kwotę zaliczki w wysokości 1000 zł) za sporządzenie pisemnej opinii (postanowienie k. 148). W konsekwencji Sąd nakazał ściągnąć od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego (...) w P. kwotę 578,23 zł tytułem kosztów procesu w części tymczasowo wyłożonej ze środków publicznych. (pkt 3 wyroku).

W dalszej kolejności kosztami procesu w zakresie kosztów stawiennictwa biegłego na rozprawie obciążono powódkę w całości, przy czym ich szczegółowe wyliczenie pozostawiono referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku na mocy art. 108 kpc. (pkt 4 wyroku)

Apelację od tego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w całości.

Skarżąca zarzuciła Sądowi Rejonowemu:

1. naruszenie przepisu postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na błędnym uznaniu, iż przedstawiony przez powódkę dowód z dokumentu w postaci faktury VAT nr (...), którego autentyczność nie była kwestionowana przez pozwaną, zawiera zbyt ogólnikowe informacje, na podstawie których nie można stwierdzić jakie konkretne prace przeprowadził instalator S. S. na zlecenie powódki, i w konsekwencji uznaniu przez Sąd I instancji, iż powódka nie wykazała zasadności dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia, w sytuacji gdzie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku - str. 4, sam Sąd I instancji wylicza szczegółowo wykonane przez ww. instalatora prace związane z naprawą starej instalacji, których koszty poniosła powódka i w związku z którymi została wystawiona powódce faktura VAT nr (...);

2. naruszenie przepisu postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na błędnym uznaniu, iż przedłożone przez powódkę zdjęcia przedstawiające stan instalacji sanitarnej mieszczącej się w kotłowni budynku znajdującego się przy ul. (...) w P., istniejący w dacie wystąpienia zdarzenia powodujące szkodę, tj. eksplozji kotła grzewczego na paliwo stałe, a przed datą naprawy przedmiotowej instalacji, nie mają wartości dowodowej uzasadniającej powództwo wytoczone w niniejszej sprawie, bowiem na ich podstawie nie można stwierdzić przebiegu instalacji wewnętrznej budynku, co jest konieczne dla ustalenia, czy dokonane przez powódkę naprawy były niezbędne i nie stanowiły modernizacji instalacji, jak twierdzi pozwana, w sytuacji gdzie na podstawie przedmiotowych dowodów w postaci zdjęć można ustalić pierwotny przebieg ww. instalacji, tj. źródło zasilania, rozmieszczenie rur i kotłów, a co za tym idzie jaki był zakres koniecznych napraw i jakie elementy podlegały wymianie, z uwagi na ich uszkodzenia;

3. naruszenie przepisu postępowania t., art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na błędnym uznaniu, iż biegły sądowy mgr inż. A. B. w treści sporządzonej przez niego opinii z dnia 24 lutego 2017 r. ustalił, że pozwana w sposób prawidłowy ustaliła wysokości należnego powódce świadczenia, w sytuacji gdzie biegły sądowy wskazał jedynie, iż „wyplacona wartość odszkodowania jest właściwa do przeciętnych cen stosowanych w robotach budowlanych, elektrycznych i sanitarnych w budownictwie”, z czego nie wynika, czy zdaniem biegłego wartość wyplaconego powódce przez pozwaną odszkodowania, obejmuje koszty naprawy przedmiotowej instalacji, o których zasądzenie powódka wnosi, a które nie zostały przez pozwaną uiszczone nawet w części, a w uzupełniającym przesłuchaniu biegły sądowy stwierdził jedynie, iż wyplacone przez pozwaną świadczenie zostało prawidłowo ustalone przez pozwaną, co należy odnosić jedynie do ustaleń poczynionych na podstawie pozostałych dokumentów przedłożonych przez powódkę, tj. faktury VAT nr (...) i rachunków za zakup materiałów, których pozwana nie kwestionowała i które nie były przedmiotem powyższej sprawy;

4. naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie przez Sąd I instancji wniosku dowodowego powódki o przeprowadzenie uzupełniającego przesłuchania powódki oraz świadka S. S. na okoliczność ustalenia jak pierwotnie wyglądała instalacja sanitarna mieszcząca się w kotłowni budynku znajdującego się przy ul. (...) w P., przed wystąpieniem awarii, jak również ustalenie specyfikacji robót wykonanych przez instalatora, tj. ww. świadka, ilości oraz rodzaju wykorzystanych do naprawy przedmiotowej instalacji materiałów, w sytuacji gdzie powyższe informacje pozwoliłyby na prawidłowe ustalenie okoliczności faktycznych sprawy oraz potwierdziłyby zasadność roszczenia dochodzonego przez powódkę w niniejszej sprawie;

5. naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie przez Sąd I instancji wniosku dowodowego powódki o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego mgr inż. A. B., a tym samym nieustalenie rozmiarów i kosztów prac odtworzeniowych przedmiotowej instalacji sanitarnej, w sytuacji gdy wnioski zawarte w opinii z dnia 24 lutego 2017 r. sporządzonej przez ww. biegłego są niejednoznaczne, a nadto nie zostały sprecyzowane podczas przeprowadzonego dowodu z przesłuchania biegłego sądowego, jak również w obliczu faktu, iż ww. wnioski biegłego zawarte zarówno w ww. opinii, jak i wskazane podczas jego przesłuchania zostały wyciągnięte bez szczegółowej analizy przedłożonego przez powódkę w wykonaniu zobowiązania Sądu, dowodu w postaci zdjęć przedstawiających stan instalacji po wystąpieniu szkody, a przed jej naprawą, tj. wskazujących przebieg pierwotnej instalacji sanitarnej;

6. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 299 k.p.c. poprzez błędne uznanie, iż wszystkie fakty istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zostały wyjaśnione w toku przeprowadzonych czynności dowodowych w postępowaniu, i tym samym nie przeprowadzenie przez Sąd dowodu z uzupełniającego przesłuchania powódki i świadka S. S., na okoliczność wykazania zasadności twierdzeń podnoszonych przez powódkę oraz dochodzonego przez nią od pozwanej w niniejszej sprawie roszczenia;

7. naruszenie art. 6 k.c. przez niewłaściwe uznanie, że przedłożona przez powódkę w załączeniu do pozwu, jak i w toku postępowania dokumentacja jest niewystarczająca dla ustalenia w jakim stanie znajdowała się instalacja sanitarna w kotłowni budynku przed dniem 16 czerwca 2015 r., tj. przed powstaniem szkody w skutek wybuchu.

W związku z tym apelująca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 3.850 zł, tytułem wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wydania wyroku Sądu I instancji do dnia jej faktycznej zapłaty,

2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania w I oraz II instancji, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w I oraz II instancji,

ewentualnie:

1. uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i
2. pozostawienie Sądowi Rejonowemu do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w I oraz II Instancji, w tym o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu w I oraz II instancji.

Pozwany w **odpowiedzi na apelację** wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powódki okazała się zasadna.

Sąd Okręgowy uznał, iż Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy, a nadto wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, co uzasadniało uchylenie zaskarżonego wyroku, na podstawie art. 386 § 4 kpc i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

W rozpoznawanej sprawie powódka dochodziła reszty odszkodowania z umowy ubezpieczenia w związku ze zdarzeniem, objętym odpowiedzialnością odszkodowawczą pozwanego. Pozwany wypłacił już częściowo odszkodowanie, dlatego **istotą tej sprawy** było ustalenie jaka jest globalna wartość szkody, co pozwoliłoby na określenie czy wypłacone odszkodowanie było wystarczające, a nie jak to błędnie uznał Sąd Rejonowy – koszt robocizny. Powódka co prawda powoływała się na fakturę (...), jednak nie sposób uznać, że dochodziła jedynie kosztów robocizny wynikających z tej faktury. Twierdzenia pozwu wskazywały bowiem na to, że powódka upatrywała podstawy roszczenia w różnicy między wypłaconym odszkodowaniem, a poniesionymi przez powódkę kosztami przywrócenia kotłowni do stanu poprzedniego. Należy też zauważyć, że koszty robocizny zostały częściowo uwzględnione w kosztorysie sporządzonym przez na zlecenie pozwanego. Celem postępowania było więc ustalenie czy rachunki przedstawione przez pozwaną dotyczą prac i materiałów niezbędnych do przywrócenia rzeczy do stanu poprzedniego i czy nie zostały bezpodstawnie zawyżone. Co prawda Sąd I instancji dopuścił dowód z opinii biegłego celem m.in. „ustalenia wartości szkody z uwzględnieniem postanowień łączącej strony umowy ubezpieczenia”, jednak ostatecznie nie dała ona odpowiedzi na to pytanie. Biegły jedynie ogólnie stwierdził, że kosztorys wykonany na zlecenie pozwanego **“wydaje mu się”** zasadny. Biegły nie dokonał przy tym weryfikacji tego kosztorysu, a jedynie skupił się na wskazywaniu rozbieżności w dokumentach przedłożonych przez stronę powodową. Zdaniem Sądu Okręgowego taka opinia nie odpowiada w ogóle tezie dowodowej sformułowanej przez Sąd Rejonowy, co powoduje, że jest ona zupełnie nieprzydatna dla rozstrzygnięcia sprawy. W sytuacji gdy strony przedstawiają zupełnie rozbieżne kosztorysy, a nadto strona powodowa przedstawia faktury potwierdzające zakup konkretnych materiałów i usług rzeczą biegłego powinno być sporządzenie **własnej wyceny szkody**, w oparciu o dostępne źródła wiedzy, w szczególności materiał zdjęciowy z akt szkodowych, czy zdjęcia dostarczone przez powódkę. Brak dokumentów, które mogłyby ułatwić biegłemu pracę, nie może być przeszkodą dla ustalenia rozmiaru szkody i w konsekwencji kosztów jej naprawienia. Co najwyżej biegły może pominąć pewne elementy, co do których ma wątpliwości czy zostały uszkodzone na skutek wybuchu kotła, ewentualnie przyjąć pewne założenia, usprawiedliwione dużym stopniem prawdopodobieństwa. Pomocnicze znaczenie może mieć także osobowy materiał dowodowy zaoferowany przez stronę powodową, a bezpodstawnie odrzucony przez Sąd Rejonowy. Powódka i świadek S. S. faktycznie byli wcześniej przesłuchiwani w sprawie, jednak nie na okoliczności, co do których wątpliwości zgłaszał biegły. Nie można a priori zakładać, że ich zeznania nie wniosłyby nic dodatkowego do sprawy w zakresie stanu instalacji przed wybuchem oraz wykonanych prac naprawczych.

Reasumując Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż bezpodstawnie zaniechał przeprowadzenia dowodów zaoferowanych przez stronę powodową, a jednocześnie uznał, że nie udowodniła ona swojego roszczenia co do wysokości. Sąd Rejonowy oparł się przy tym na opinii, która była nieprzydatna dla rozstrzygnięcia sprawy i nie ustalił kosztów naprawienia szkody poniesionej przez powódkę w sposób zgodny z OWU, mimo że wnioskowany w tym zakresie dowód z opinii biegłego co do zasady był odpowiedni. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy zobowiązany będzie powtórzyć całe postępowanie dowodowe, a więc przesłuchać powódkę oraz świadka S. S., a także

zasięgnąć opinii innego biegłego. Rzeczą biegłego będzie ustalenie rozmiaru uszkodzeń spowodowanych wybuchem pieca oraz wysokości odszkodowania, według zasad określonych w § 83 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, w szczególności przez weryfikację rachunków przedłożonych przez powódkę.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego pozostawiono Sądowi Rejonowemu, na podstawie art. 108 § 2 KPC.

SSO Krzysztof Godlewski SSO Joanna Andrzejak-Kruk SSO Jarosław Grobelny